

Orth Zts

Մշակութային-քաղաքակրթական մեկ և միասնական surwadoff

Նախորդ համարում անդրադարձել էի ընթացիկ ամսվա սկզբում Ադրբեյջանի մայրաքաղաքում ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի ու միջազգային այլ կազմակերպությունների համագործակցությամբ կայացած այստես կոչված «Միջնաշակութային Երկխոսության համաշխահային 4-րդ փորումին», մեկ անգամ եւս ցուց տալով, թերեւս ավելորդ անգամ, կովկասյան թալիբների անօրինակ զաները համաշխահային բաղաքակրության, միջնաշակութային համագործակցության, միջարևնական հանդուժողականության ախոյան ներկայանալու ուղղությամբ: Միաժամանակ ընդգծել էի այն անզոր դիտորդի կարգավիճակը, որում հայտնվել է մեր Երկիր Բաֆի հիխորտանեների դիմաց եւ բնադրատել էի մեր ղետական դատասիանանառուների՝ իրենց անգրենությունն ու ծովությունը արդարացնելու չմնեղանք՝ ադրբեյջանական նավթ եւ խավիար: Ընդամեն առաջարկել էի արմատական լուծում Հայաստանի Հանրապետության եւ Արցախի Հանրապետության տարածների միավորումը որպես մշակութային մեկ եւ միասնական տարած:

Նման եղրակացության համար, որը շատերին կարող է թվայ անհերթը, առիթ էր հանդիսացել մեր թերթի նույն համարում («Ազգ», 12.05.17) լույս տեսա «Ի՞ններս մեր դեմ Ելած» վերնագրի ներքի մեջ՝ աշխատակցություն գրույցները Տիգրանակերտի, Ազգի բարձրագույն և Արցախի մյուս հնավայրերի դեղումներն իրականացնող հնագետների հետ, որոնք հստակ ու դարձ ներկայացնում են ոչ միայն դեղումների ու համարտատախան հետազոտությունների համար տրամադրվող գումարների ճաշինությունը, այլև առաջ են խուսափ խնդրի իրավական երեսակը միջազգային իրավունքի տեսակետից Բանն այն է, որ Հայագայի 1994 թվականի կոնվենցիան արգելում է չճանաչված երկրներում ու ասրածներում հնագիտական դեղումներ իրականացնել եւ, հետևաբար, Արցախը միջազգային բնորոշմամբ որպես այդդիմի տարածք չի կարող դիմարկվել իբրև հնագիտական օրինական դեղումների վայր: Ավելին՝ այստեղ ընթացող դեղումները դիմում են որպես միջազգային օրենի խախտում, առողինություն, եւ, հետևաբար, տարբեր երկրների արշավախմբերն ու գիտական կենսորները խուսափում են համագործակցելուց:

Սի կողմ թռնելով նոյն այդ օրենի համատարած խախտում-ները աշխարհի սարբեր մասերում (առաջին հերթին միտքն է զալիս իշայելական դեղումները Արևմտյան Ավի հնագիտական տարածներում եւ բուրգ Եվրոպական արշավախմբերի գրեթորությունները Կիլրոսի գրավյալ տարածներում եւ հենց այս դահին ֆանգուլատայի մոտ՝ Օթելլոյի դոյակի մոտակային), անհրաժեշտ է նշել, որ 1994 թ.ի այդ կոնվենցիան, որը հրավիրվել է դարեր շարունակ իրենց զավեճա երկրների հնագիտական արժեքները կողղողած նախկին (?) գաղութարա երկրների դահանջով վախորեն եւ իշավացիորեն արգելի է դնում գրավված կամ զավեճա տարածների ժողովուրդների ազգային սեփականությունը հանդիսացող դամահնագիտական հարստությունների կողղողութի դեմ: Եվ բայի որ Արցախի Հանրապետությունը նույնիսկ Հայաստանի Հանրապետության կողմից չձանաչված դեսություն է, հետևաբար հայկական իշխանությունները համար կում են «զավեճ»...»

Այս տակին հնձ հայսնի չէ՝ Հայաստանի Հանրապետությունը երթևից ընդունել է հիշյալ կոնվենցիայի որոշումները, սակայն իրականությունն այն է, որ փասորեն, Ենթարկվում է նույն այդ օրենին, անմի դեռ ոչ մի բան չի ծերնարկում այդ արգելանքը հաղթահարելու ուղղությամբ եւ Մինսկի խմբի ժաշանակներում տարվող բանակցություններում գոնե հրատարակայնորեն բնավ չի արձարել արցախյան հարցի մշակութային-հաղափակրական կողմը։ Սա խիս վտանգավոր է հենց Հայ դասի տեսակետից եւ հավելյալ առիթ է տալս մեր թշնամի հարեւանին հայկական ուժերին «զավթիչ» մակոնիրը կողցնելու։

Սիհ, նկատի ունենալով այս եւ մի շարֆ ուրիշ հանգամանքներ, իմ առաջարկն է դետական մեր երկու կազմավորումների խորհրդարանների միջոցով Հայաստանի Հանրապետության ու Արցախի Հանրապետության սարածը հայտարարել մեկ և միասնական մշակութային-քաղաքակրթական սարածի: Դա անընդունելի՞ կլինի մեր հակառակողուների ու միջնորդ երկրների համար, անուշաբայց մենի նման բայլ կատարել ենի արդեն, երբ Հայաստանի Հանրապետությունը իրեն հայտարարել է Արցախի անվտանգության երաշխավոր, ինչը եթե դատունադես չի ընդունվել միջազգային համրության կողմից, այդուհանդերձ նոյն հանրությունը փաստ-րեն հաշվի է նստում այս իրողության հետ:

Առ Խաչիկ և Տագան այլ լուսաբարձրան հայ:

Աշակութայիշի-Խաղաղակրական միացալ տարած որի Երաշ-խավորը Քայասանի Քանրադետությունն է:

Թե ինչողես է դեմք արժենորել այդ երաշխավորությունը, այս խոսքով՝ ինչողես է դեմք գումարներ հայթայթել կենսագործելու այդ ողջ տարածի մշակութային-բաղաբակրական միասնությունը, այլ թեմա է, առանձին անդրադի կարու:

ՄԱՐԻԵԼ
ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ

Հայաստանի նախագահը փաստում մնաց այն միակ ֆիգուրը, որը չնայած Սահմանադրավան փոփոխություններին, մեռնեկում խորհրդարանական կառավարման անցնելու կամ լայն վաշտաբեական լիազորություններով դերակատարման հեռանկարին, այնուամենայմիվ, առայժմ բոլոր գործընթացների լարերը դահում է իր ձեռքում, իսկ նրա որոշումները հաճախ անսղագությունների են լինում նաև սեփական կուտակիցների համար. առացուցը Ազգային ժողովի նախագահի դաշտում Արաբարևյանի առաջադրումն էր, որի անունը մինչեւ նախորդ երեսը կու, երբ տեղի ունեցան ՀՀԿ գործադիր մարմնի եւ խորհրդ նիստերը, անգամ հեռավոր ենթադրություններում չէր ուսակիվել. Թե՛ւ մենք չենի՞ն բացառել փորձառու մեկի ԱԺ նախագահ դառնալու այն դեմքի համար, երբ հարկավոր լինի այս խորհրդարանը նախադարձաւասելու մեկ տարի հետո սկսվելիք լիարժեք փոփոխություններին, ու այն ժամանակ արդեն եւ վաշտաբեան, եւ խորհրդարանի նախագահին կիրական արդեն հիմնավորաբետ եւ ըստ որու դաշտեացումների ու

- Ներարարականան: Իսկ դրա համար երիտասարդ կաղրերին դեռ դեմք նախաղացրաւածել, փորձառն կադրով էլ աղահովագրվել ամեն ժամանակակից ու շրջադարձերից: Այս հարցում գոյն մեջ չիմ սխալվում, եթե հենց դա տեղի ունեցավ Երևան Հայաստանի Ազգային ժողովում, եթր նեծածանություն ունեցող ՀՀԿ-ն որպես ԱԺ նախագահի թեկնածու առաջադրեց մասնագիտությանը մամկարույց Արա Բարլոյանին (նա ընտրվեց 88 կողմն վեներով): Իսկ ԱԺ նախագահի տեղակալը՝ Արմեն Միրիմին Շողիանը առաջարկեց Հարաբեկ Շարմազանին նաև ընտրությունն այսօր է Վեցիններին թեկնածություններում:

րը հենց միգուց ուղերձ ունեն
մեկ սարի հետյան, երբ արդեն բռ-
լորի դերակարասարումը հսակ
կօճագրեն:

Զարմանալի է, որ իրեն խորհր-
դարանական ընդդիմություն ան-
վանող «Ծառուկյան» դաշնորհը
Աժ նախագահի այլընտրան-
քային թեկնածու չառաջարեց,
ու մեր զարմանին խառնվեց
նաեւ Նիկոլ Փափինյանի զար-
մանը, որն ասում էր, թե ծառու-
կյանական 31 ընդդիմադիրի
դասգամավորի առկայությամբ՝
ընդդիմադիր «Ելի» առաջադ-
րած Աժ նախագահի թեկնածու
Էդմոն Սարուկյանը
սացակ միայն 12 ➡ 2
ձայն:

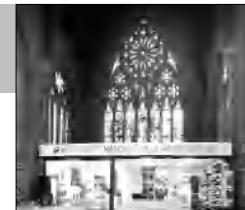
ԳԵՐԱՄԱՆԻԱ-ԹՆԻՐԺԻԱ. ԴԱԾՆԱԿԻՋՈՒԵՐԻ ԶՐԵՐ ՄԻ ԳԵՏՏՈՎ ՀԵՆ ԽՆՈՒՄ

«Մուսա լեռան 40 օրերը». օվերա՝ բաղամական
արդիական ուղերձով

ԱՆԱՐԻՏ
ՀՈՎՍԵՓՅԱՆ

ԳԵՐԱՄԱՆԻՒ

Մայիսի 13-ին հայտնի դարձավ, որ Թուրքիան դարձալ մերժել է թույլատրել Բունդեսբազի դասգամավորներին այցելել Ինչիռի-Ֆուն տեղակայված գերմանական գորախոմքին: Թուրքիայի բնահած վարի հանդեմ անհանդուժող են Կանաչները, Զախերը, Սոցիալ դեմոկրատները, որոնք դահանջում են գորախոմքին անհաղղադ դրւութեալ Ինչիռիից, տեղակայել մեկ այլ երկրի տարածում, օրինակ՝ Հորդանանում: Թեղետ ԳԴՐ արտգործնախարար Զիզմար Գարբրիելը սոցիալ դեմոկրատական կուսակցության ներկայացուցիչ է,

Քրիստոնեական համեռաշխատաթյառություն

6

հարաբերություններ դիմումների մասին, թե ՆԱՏՕ-ի համար կվե-
ալ խնդիրը նայի ներա-
ռ օրակար-
ի հիմնվում է ինքաղին ե-
այսնի դար-
նվող գԴՀ պրետել մեկ կից Թիվեր-
ում կայա-
նդրել է Ան-
շիքն օգտա-
սնել՝ «հար-
կան վեճը»:
միջեւ այլ
հարաբերություններ դիմումների մասին, Ականա է սկզի արտգրծնախարար Գարդելը: Նոյն օրը ԳԴՀ դաշ-
տանության նախարար **Ուրսուլա Ֆոն դեր Լայենը** (ԶԴՄ) գերմա-
նական հեռուստաեսության երկ-
րորդ ալիքին՝ ZDF-ին տված հար-
ցագրուցում հաստեց, որ առա-
ջիկա շարաթավերջին նոյն մաս-
հիգրությանը հանդիմելու է Յոր-
դանանի թագավոր Արդուլլահին, իսկ զարգացումների մասին կգե-
կուցի Բունդեսպաֆ առաջիկա
Շիստերին: Պատմանության նա-
խարան ընդգծեց, որ գերմանա-
կան զորախումբն Ինչիոլիում է տեղակայվել մասնակցելու Սի-
րիայում եւ Իրանում ԻՊ ահաբեկ-
չական խճբակորման դիմ դայբարին:

$t_2 U,$

Գանձագողե-
րը ոչնչաց-
նում էն Հա-
յաստանի
մշակույթը
Ու ...

128

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Երեւանի քաղաքային ավագանուն հեթքական ընտրությունները, որ Երեւանցիների ժշգանում ավելի շատ ընկալվում է որպես քաղաքաբետի ընտրություն, դարձան դասմություն: Իշխող քաղաքական ուժը դադարեց իր դիրքերը, իսկ նրա թեկնածու՝ Երեւանի քաղաքաբետի դաւանությունը:

Արաշինը, որ դեմք է արձանագրել, բնակչության ցածր ակտիվությունն էր: Ցուցակներում գրանցված մոտ 845 հազար ընտրողներից Երևանի բնակչությունը մոտ 345 հազարը կամ հազիկ 41 տոկոսը: Նման դասիվության բացառությունները մի բանիս են:

Առաջինը՝ բաղաբական ընդամենը երեք ուժի մասնակցությունը, որից մեկին՝ մեծ

Քերի մի խանի հարյուր ընտանիքներ նոր բնակարաններ ստացան, այդ ամենը նկատելի է անզես աշխով։ Այսինքն, որից ընթացիկ հարցերի կառավարիչ Տարն Սարգսյանը իր դարականությունները վաս չի կատարում։ Այլ է եղակացությունը, երբ խոսք Վերաբերում է միլիոնանոց բաղադրի համար ռազմականական նշանակության հարցերի լուծմանը, նոր գաղափարների եւ մոտեցումների կիրառմանը։

Խոշոր բաղադրելի համար առաջնային հարցերից է Երեսելկության համար նոր տարբերակներ գտնելը, որը փորոշության ստրկենչյա ել վերգետնյա անցույներ կառուցելը: 2000-ականների կեսերին Երեւանի տարբեր հատվածներում նճանք բաներ կառուցվեցին, բայց

2008-ից հետո գործընթացը
կանգ առավ:
Ընդհանրապես, բաղամաշ-

իր իսկ ընդունած որոշումը Արդյունքում, ավելի բան 30 ավտոբուսային եւ միկրոավտոբուսային երթուղիներ փակվեցին անշահութաբերության դաշտառով, իսկ 150 դրամ չվճարել ցանկացող բաղադրիչներից ժամերը դրա դաշտառով այժմ վճարում են 200-300 դրամ, 2-3 տարնայում փոխելով, շարունակելով երթեւելելու գերբեռնված միկրոավտոբուսներով: 4 տարի շարունակ, Երևանի բաղադրամետարանը ուշինչ չարեց այս իրավիճակի կարգավորման համար, նախընտելով դիտել, թե ինչողևս են մարդիկ ստորագված երթեւեկում հասարակական տարածութուն, իսկ սակազմի դեմ «Պայֆարողները»՝ իրավում իրենց ոյլուոսյան հաղթանակով:

Այժմ անդրադարձնամբ ընդիմադիր բաղադրական ուժի՝ «Ել» դաշինի սացած ակնկալվա-

$\alpha_{10} = 1, \alpha_{11} = -1, \alpha_{12}$

**Ըստությունների եւ ընտրվողների
լրջությունն ու անլրջությունը**
*Ո՞վ հաղթեց, ո՞վ չէր հաղթելու եւ ո՞ւմ մասին են
խոսելուն ավելորդ*

Վերաբահումով կարելի է ասել
խղաքական ուժ՝ Փասորեն
չկար մեծ այլընտրան՝ կամ իշ-
խող ՀՀԿ-ին, կամ «ընդդինա-
դիր» «Ելք» դաշինին։ Բացա-
կայում էին թե խորհրդարանա-
կան ընտրություններում անցո-
ղիկ ժեմք հաղթահարած կոլ-
սակցությունները, թե այդ ժե-
մք չհաղթահարած, բայց մեծ
թվով ձայներ հավաքածները։
Երկրորդ, ինչպես բաղաքական
կուսակցությունների մեծ մա-
սը, այնուև էլ ընտրողներից
շատերն այս ընտրությունները
անկարեւոր եւ ոչինչ չօրոքող
համարեցին։ Երրորդ, այս իրա-
վիճակում ՀՀԿ-ի հաղթանակը
կասկած չէր հարուցում եւ ան-
գամ նրան ձայն տալու նղա-
տակ ունեցողներից շատերը չգ-
նացին ընտրատեղամասեր։
ՀՀԿ-ի համար իիննականում
աշխատեց կուսակցական եւ
վարչական ռեսուրսը, այսինքն
մարդիկ, որոնք կոնկրետ շահեր
ունեին եւ որոնք մորիլիզացրե-
ցին իրենց ընտրազանգվածին։
Ինչեւ։

Այժմ՝ ընտրությունների արդյունքների մասին: Ինչողևս արդեն նշեցին, Swartn Մարզայանը դաշյալ կընտրվի Երեանի քաղաքացիներ, բանի որ նրա ներկայացրած կուսակցությունը ստացավ 240 հազար ձայն կամ ավելի քան 71 տոկոսը: Որքանո՞վ էր դա արդարացի եւ ինչպիսի՞ն էր նրա գործունեությունը որպես քաղաքացին անցած տարիների ընթացքում:

Միանանակ գնահատել Տարն Սարգսյանին Երևանի բաղադրեցի դաւոնում, դժվար է: Այն, որ ճայրաբարդը բարեկարգվել է, ավելացել են բաղադրյան բարեկարգված այգիները, բակերը, կանոնավոր կերպով փողոցները ասֆալտադաշտում են, լուսավորված են, բաղադրյան սննդառթունը աշխատանում է, ճայրաբարդի գրուածքային գրավչությունը բարձրանում է, վթարային շեն-

Նական ծրագրեր Եթեանում
գրեթե չեն իրականացվում, բա-
ցառությանը նախկինում
սկիզբ առածների (Հյուսիսային
դրողոտա, Գլխավոր դրողոտա եւ
այլն) շարունակությունը։ Գե-
րակա շահ հայտարարված սա-
րաժիներում էլ անհետեթ իրավի-
ճակ է դահլմանվում։ Կոնդի
մի մասում հանրային գերակա
շահը վերացվեց, բայց նախկի-
նում այդ դասձառով իրենց
միջի դրու եկած մարդիկ դե-
ռևս չեն սացել փոխհատո-
ւումը։

Կողեւն թաղամասում երի
անգամ որովէց տարած հա-
կացնել նույն կառուցապատ-
ղին, որն այդրես էլ չսկսեց կա-
ռուցապատումը, իսկ բաղաս-
տեսարանը դարձադես դիմու-
րի վիճակում էր։ Այս առնջու-
թամբ ֆեյրության ասուլիսի
գործառնությունը սկսվեց կարգու-

Ժամանակ մեր ուղղած հարցին դատախանելով, Տարն Մարգարյանը խոստացավ տեղեկացնել, թե ինչ ճակատագիր է ստասվում այդ տարածին, բայց խոստումը չկատարեց, իսկ մեր կրկնակի հիշեցումը եւս մնաց անդատասխան: Մի շար այլ, ավելի փոքր իրացման գոտիներում նույնութեա իրավիճակը նույնն է՝ ծրագիրը ոչ իրազուծվում է, ոչ չեղյալ հանարվում, բաղաբարեարանն էլ որեւէ կերպ չի ազդում այդ ամենի վրա:

Մայրաքաղաքի ամենաառօրեական եւ ամենասուր հարցը հասարակական տրանսպորտի ոլքալի վիճակն է: 2013-ին, Երբ որոշվեց տրանսպորտի սակագինը դարձնել 150 դրամ եւ ասիժանաբար անցում կատարել նիկրապետուաներից ավտոբուսների, բողոքի ցույցեր տեղի ունեցան դրա դեմ: Երևանի բաղադրամատը չցանկացավ իր վրա դատախանածություն վերցնել եւ նոր սակագինի դայնաներում արմատապես բարելավել տրանսպորտի աշխատանքի, կատեցնելով

ծից իհշ՝ 70 հազար ձայներից (21 տևողություն): Բանն այն է, որ բարձրագույն գործիք Նիկոլ Փափչյանին նրա ընտրողներից շատերը սովոր են տեսնել Ազգային ժողովում, այլ ոչ թե Երևանի բաղադրյալ դաշտում: Խորհրդարանական ընտրությունների ժամանակ մայրաքաղաքից այս դաշինքն համեմատաբար շատ ձայների մոտիվացիան սա էր: Խորհրդարանական ամքիննի մոտ գործողացող, իշխող բաղադրյան ուժի դաշտագույն հետին հետո կիրառված է այսպիսի մեջ մասնակիությունը: Ասկա այս մայրաքաղաքի կառավարելու համար այդ հասկանական մեջ ասած, հազիվ թե դեմքնամ:

Երեւանցիներից շատերի հի-
շողության մեջ էլ թարմ է 2008-
ի Երեւանի այգիների մետայսա-
ցանկապատճերը որկել կոչող
ուժիկանների վահաններն ու
մահակները խլող ցուցարարնե-
րին հրահրող, դեւական հաս-
տառությունները գրնիելու ա-
նող Նիկոլ Փաշինյանը: Դա-
նուն սեփական բաղադրական
նորագույնների եւ հավակնու-
թյունների Երեւանում խժդու-
թյուններ հրահրող, զարդարա-
րություններ անողը չի կարող
նրա բաղադրաբերը դաշնալու:
Մյուս գործոնը նրա Երեւանցի-
չինելը է, որը թեև որոշիչ է Եր-
բայց տեղային հայրենասիրու-
թյան զգացումը մեզանում հա-
ճախ է իր ազդեցությունն ունե-
նում:

«Երկիր Ծիրանի» կուսակցությանը եւ մասնավորապես Զարուհի Փոտսանցանին չի կարելի լուրջ ընկալել՝ ճարտանչող սպիտակուն, որն իր վարկանիշը ձեւավորում է հիստերիկության նորմաների եւ սկանդալների միջոցով։ Այստեղ ավելացնելու ոչինչ չկա, մնացած ամեն ինչ ժեսաների է բոլորին...»

Աղրբեջան՝ ՏԱՏԵՍԱԿԱՆ
անկումը խորացել է, քանի այս
համակարգը՝ հայտնվել
ՃԳՆԱԺԱՄԱՅԻՆ ՎԻՃԱԿՈՒՄ

Տարվա առաջին չորս ամիսներին՝ 2017-ի հունվար-ապրիլին, Աղրթեզանի տնտեսական անկումը խորացել է, կազմելով 1,2 տոկոս: Այս մասին նախօրին հայտնել է այդ երկրի վիճակագրության դետալական կոմիտեն: Քիչեցնենք, որ տարվա առաջին երկու ամիսներին Աղրթեզանում գրացվել եր փոքրած՝ հունվարին՝ 0,8 տոկոս, հունվար-փետրվարին՝ 0,4 տոկոս: Սակայն նարտին կրուկ անկում գրանցվեց, որի հետևանքով երեք ամիսների ցուցանիշով տնտեսական անկումը կազմեց 0,9 տոկոս: Եվ ահա, չորս ամիսների արդյունքում, անկումը արդեն 1,2 տոկոս է:

Աղրթեզանի միջազգային բանկի (ԱՄԲ) կողմից արտադին դարտավորությունների կատարման անհնարինության եւ դրանց վերակազմավորման մասին տեղեկատվությունն էր: Այսինքն, այս՝ դետալական մեծ բաժնեմաս ունեցող բանկն ի վիճակի չէ զգարել այն դարտերը, որ նա վերցրել է միջազգային ներդրողներից, այդ թվում միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից: Նկատի ունենալով այս հանգամանքը, Աղրթեզանի կառավարությունը հայտարարել է, որ իր վրա է վերցնելու բանկի վերոնշյալ դարտերը, որը կազմում է 3,3 մլրդ դրամ, եւ ինդրել է արտա-

ֆին ներդրողներից վերակառուցել այդ դարսի՝ ասիշճանաբար այն ճարելու համար: Սա ոչ միայն լուրջ ազդանեան է Աղբեջանի ֆինանսական համակարգի զգնաժամանակի վիճակի մասին, այլ նաև բացասական հետեւանմներ է ունենալու բանկային համակարգի համար՝ ոչ մի միջազգային բանկ չի ցանկանա գումարներ տրամադրել համանան վիճակում գտնվող աղրբեջանական բանկերին, իսկ վերջիններիս ավանդառութերը կզգտն հանել իրենց գումարները այդ բանկերից:

Սյուս հարցն այն է, թե ինչի՞ն հաշվին են զգարվելու ԱՄԲ-ի արտաին դարստեղը: Երկի դեսական բյուջեի մուլտերի նվազման դայնաներում բյուջեի հաշվին դա անել հնարավոր չէ: Աղրեծանցի փորձագետները

հավանական են համարում
Աղբեցանի նավթային ֆոնդի
ռեզերվներից այն վճարելը:
Ընդ որում նշվում է, որ նավթա-
յին ֆոնդում առկա է մոտ 33
մլրդ դոլար, իսկ ֆոնդն արդեն
իսկ 1 մլրդ դոլար է փաստացի
կորցրել ԱՄԲ-ի նման վիճա-

կում հայսնվելու դաշտառով,
նախկինում էլ խուզր գումար-
ներ է Անըրդել այդ բանկի սնան-
կացումն թույլ չտալու համար։
Այսինքն, ֆոնդն ի վիճակի է
մարել բանկի դարսթը, բայց ե-
թե նման խնդրի առջև կանգ-
նեն նաև նյուև բանկերը, ա-
ղա ֆոնդի ռեստարները կարող
են ել չքավականացնել։ Ամեն
դեմքում, Ադրբեյջանի ֆինան-

Աղբեջանի վատքարացու
մասնական կացության մասին
վկայող ակնառու օրինակներից
մեկը արելիք հաջորդած է:

Եպիսկոպոս, Առաջնորդ Ուրբատի

«Մերոյի հաջորդ կյայրանը՝ Բարեկամություն», ազդարարում է վագնում հնչող ձայնը այն ժամանակ, երբ շարժասանրութիւնում նույնականացնելու պահին կատարվում է շարժասանրութիւնը՝ վրա այդ դաշտի գծնվողներին՝ ուժով իշնել, բանի ու շարժասանրութիւնը կանգ առավ հոսանքի տարածման դաշտառով։ Ծի խնդրում, մունճաք է գալիս, ամեն դեղութիւն նա տեղի կեր չկացավ, ներդրություն չխնդրեց, «խնդրում եմ» չասաց, այլ ուղղակի հենց տեղում, բարձրախոսով հաղորդեց՝ «Ուժով իշե՛, վայ!»:

Նոյն կինը, ով հաճախ եմ տեսնում մետրոյի «Հանրապետության հրապարակ» կայարանում, շարժասանդուղիների մոտ, դիմելով դրա վրա գՏԱՎՈՂՄԵՐԻՆ, միշտ դահանջում է՝ «Դարձելի ուղեւորներ, մետրողոլիստենից օգՏՎԵԼԻՍ դահանցեր մետրողոլիստենից օգՏՎԵԼՈՒ կանոններ»։ Սա, անուշտ, այս կարեւոր դահանց է, քանի որ այս հնարավոր է, որ մետրողոլիստենից օգՏՎԵԼԻՍ՝ դահանցնեմ, օրինակ, երթեւկության կանոնները, կամ ձիավարության, այսինչ եթե մետրողոլիստենից ես օգՏՎՈՒմ, դեսք է մետրողոլիստենի կանոնները դահանցնես։ Լավ է, որ կինը ԺԵՏՈՒՄ է, որ դրանք դեսք է մետրողոլիստենից օգՏՎԵԼԻՍ դահանցնել, այլ ոչ թե միշտ, ասեմ՝ փողոցում բայլելիս, սրճարանում թե խմելիս... Ինչու՞մէ՛ Երեւանի մետրոն այս հԵՏԱՔՐՄԱԿԱՆ եղ է, իսկական գԵՏՆԻ այս։

Ա Մոսկվայի մետրոն, օրինակ, աշխարհում հաճարվում է ամենահարմարավետներից մեջը: Ավելին, Մոսկվայի մետրոպոլիտենի և մետրո Դմիտրի Պերովը հայտարարել է, որ մուկովյան մետրոն չուտով էլ ավելի հարմարավետ կղանաա համարեն գրասաւորիկների հաճար, անի որ հատուկ նրանց հաճար կատեղծվի բջջային հավելված-ուղեկցորդ, որդեսզի գրասաւորիկները կարողանան ինֆորմացիոն ցույց բաղադր մետրոյով: Ըստ որում, մինչեւ 2020-ը, ըստ Պեգովի, Մոսկվայի մետրոպոլիտենը կիամալրվի 60 նոր կայարաններով, մոտ 150 կմ երկարությամբ նոր գծեր կանցկացնեն, որոնց վրա էլ, կրկնում են, 60 նոր կայարաններ կառուցվեն: Մի խոսքով Մոսկվայի գոնե մետրոպոլիտենը արդիականացվում է. ձի՞ս է ոռումները դեռ թշող գնացքներ չեն ստեղծել, բայց Toyota ճա-

თონალან ავსილინგერი ნორარაოს-
թյოւնს ხესნ ღმ է չ ჩაგაოცია:

Ի դեմ, Toyota-ն հայտարարել է, որ
մինչեւ 2019-ի սկիզբը, հսկ հիմա 2017-
ի կետեր են, ընկերությունը կրողարկի
թռչող մեթնաներ։ Մեթնաները ստեղծ-
վելու են ամօդաչու թռչող սարթերի սկզ-
բունքով, այսինքն դրանք ունենալու են
ռուսային դրույտակներ։ Նախագծի հա-
մար Toyota-ն դաշտավայրը է ներդնել

ցիշներն իրենց ռուս, ճաղոնացի, կանաչ դաշի գործընկերների հետ փակ համրիդ դում էին արել եւ բնարկել մինչեւ 2023 թ. Երբ արդեն Մոսկվայի մետրոն 60 նոր կայարաններ կունենա, Toyota-ի թռչող մեթնաներն ել Օլիմպիական կրակը վառ ռած կլինեն, գուցե անգամ Մարսի ճանապարհին կլինեն, Լուսնի ուղեծրին մշտական կայան ստեղծելու հարցը: Ավելի ուժ դարձավ, որ խսոր գնում է

մուս: Մասում են օտարելքացի ներդրողներն ու վակերը: Բայց այստեղ էլ խնդիր կա: Բանն այն է, որ օրինակ արար, սինգապուրցի, ձաղոնացի, ամերիկացի, անգամ ոռու հավանական ներդրողին Երեւանի մետրոպոլիսնում փող դնելը կարող է եւ չհետարքել: Օրինակ արարին, մասնավանդ սինգապուրցուն եւ ձաղոնացուն արդեն Սարսն է հետարքում: Նույնը ամերիկացուն: Դե իսկ ոռաւը եթե մետրոյում փող դնի էլ, ապա մոսկվանում կդնի, մասնավանդ որ Մոսկվան կարծես թե չի դատարասվում բավարարել ոոր 60 կայարաններով եւ հեռու չէ այն օրը, երբ կարելի կիմի Մոսկվայից մետրոյով զնալ, օրինակ, Սանկտ Պետերբուրգ: Եւ ուշեմն, ինչպես ամենուր, այստեղ էլ մեր հույսը մենք ենք, ինձիքն այն է, որ մենք ուզում ենք մետրոյի նոր, լոկ մեկ կայարան: Հավանաբար, երբ Toyota-ն, Մոսկվայի մետրոն, NASA-ն, անգամ Սարսը դեռ չեն եղել, մենք ունեցել ենք եւ Toyota, եւ խիս ցանցով մետր եւ Սարսի մասին ձանապարհութական նորեր, ինչու ոչ՝ նաեւ հեռու մարսեցի բարեկամներ:

Սի իին անեկդոս կա. հայն ու Վրացին
վիճում են, թե ո՞վ է ավելի իին: Վրացին
ասում է, որ Վերջեր Թքիլիսիում հնա-
գետները ղեղումներ են անցկացրել գետ-
նի տակ ու այնտեղ հայտնաբերել հեռա-
խոսալարեր, ինչն աղացուցում է, որ
մ.թ.ա. ժամանակներում Թքիլիսին հե-
ռախոսակապ է ունեցել: Դայն էլ դա-
տախանում է, որ Երևանում էլ բոլոր-
վին Վերջեր նման ղեղումներ են անց-
կացրել ու գետնի տակ ոչ մի լար էլ չեն
հայտնաբերել, ինչն աղացուցում է, որ
մ.թ.ա. ժամանակներում Երևանն ունե-
ցել է բջջային հեռախոսակապ:

Անեն դեմքում NASA-ն նախատեսում է 2030-ին բնակեցնել Մարսը: Սա դեմք է մեր փողասերերին առ հետաքրի, բանի ու այնտղ, ըստ NASA-ի, արդեն հնարավոր է կարտոֆիլ աճեցնել: Կարելի է կարտոֆիլի աճեցնան ու վաճառքի մեջաւորությունը վերցնել: Համեմայնելով դա մեր ժամանակներին ազելի հարիր ցանկություն է, բան մետրոյի նոր կայարան կառուցելը, եթե իհարկե այդ կայարանը Մարսում չղետք է կառուցվի, այլ Երեսանում:

375 միլիոն դրամ: Եթե ամեն բան հա-
ջող ընթանա, իսկ ճաղոնական ավտո-
կոնցեռնում հաճողված են, որ հենց
այդպես էլ կինի, առաջին թռչող
մեթենաօները կցուցադրվեն 2019-ի հուն-
վարին, իսկ արդեն 2020-ին, երբ, հիշում
եմ, Սուկվայի մետրոլոխիսնի գիծը
150 կմ-ով կերպարի եւ 60 նոր կայարան-
ներ կկառուցվեն, Toyota մակնիշի թռ-
չող մեթենաները կվառեն Տոկիո-2020 ա-
մառային Օլիմպիական խաղերի կրավը:

բազմանողով կայանի մասին, որը դժու վելու է ոչ թե Երկի, այլ Լուսնի ուղղությունը Ուշագրավ է, որ կայանը նախատեսված է, ուշադրություն, «հեռավոր տեղերական ուղետորություններ (օրինակ՝ դեմք Մարս) իրականացնելու համար»:

Հանդիպմանը նաևնակցած բոլոր
մասնագետները նշել են, որ կայանի
ստեղծումն ամենեւին էլ անհնարին բաժ
չէ ու նախատեսվում է, որ կառուցման
աշխատանքները կավարտվեն 2028-ին:

Իսկ մէ՞ն: Մեզ համար, ինչողես գիտենք
անհնարին է Երեւանի մետրոյի գեր մեւ
նոր կայարան կառուցելը, նախ փող չկա-
իսկ ում մոտ կա էլ, նրանց նման բաները
չեն հետաքրքրում, բացի այդ էլ «դրավ»
չկա, ավելի ճիշ կա, բայց միայն մեւկը

Երեսնը ոչ մեկին էլ չի ընտել

Մայիսի 14-ին կայացան Երեւանի ավագանու ընտրությունները: Կայացան, բանի որ ԿԾԴ-ն արդեն կազմել է նախնական արձանագրություն՝ ընտրությունների մասին, այն մեկ շաբաթից կիհաստավի եւ Երեւանցիները կունենան նոր ավագանի, բայց հազիվ թե նոր քաղաքամետք:

Եթե Երկու խսովով ՕԵՐԿայաց-
նեն անցած ընտությունները, ինչը կարծում են, Դայաստանում
կանանց իրավունքների եւ լրագ-
րողների գործունեության դաշ-
դանությանը զբաղվողներն ա-
վելի լավ կանեն, աղա մայիսի
14-ի ընտություններին կարելի է
տալ հետեւյալ խորագիրը. «Երե-
ւանն առեւանգեցին»: ճիշճ է,
բաղաբարեցի թեկնածու տիկին
Զարուիի Փոստանջյանը ընտու-
թյունների օրը բղավում էր, որ իր
դստերն են առեւանգել, այն էլ
ուսիկանները, ու ասին որ տիկին
Փոստանջյանը մասնագիտու-
թյանը իրավաբան է, հետեւարա-
դես է որ լավ ինձնա, թե ինչո՞վ
է տարբեկում «առեւանգել» տե-
մին, օրինակ «բերման եմթա-
կել» տերմինից, բայց իրակա-
նում, մեծ հաւովով, առեւանգել
է Երեւանը: Բանն այն է, որ որևէ
դեղուում, երբ փորամասնությու-
նը ինչ-հնա միջոցներով, ծանա-

Պարհով, ձեւով, իրեն է ենթակեցնում մեծանասնությանը, կամ փորձամասնությունը խլում է այն, ինչը դատկանում է մեծանասնությանը, դա կոչվում է արեւանգում:

Հիմա, Երեւանի ընտրություններին, ըստ ԿԸՀ-ի, մասնակցել է ընդհանուր ընտրողների 40 տոկոսից ինչ ավելին: Այսինքն Երեւանի բնակչության մեծամասնությունը, ուրաքանչյուր 60 տոկոսը, չի մասնակցել ընտրություններին, ոմանք դարձապես Երեւանում չգտնվելու դաշտառով, ոմանք ուղղակի նաև թիթղթ բաներ չխիրելուց, առեւն էլ առաջադրվածներից ոչ մեկին չվստահելուց: Սա նշանակում է, որ, օրինակ, ՀՀԿ-ի սացած ավելի քան 70 տոկոս ձայները ամբողջ Երեւանի կուլտածնով փոփրամասնություն են, Երեւանի 30 տոկոսը, ամենաշատն են փոփրամասնությունների մեջ, քայլ փոփրամասնությունները են: Այս առումով անհնարինակ էլ է խոսել «Ելի» դաշինի սացած 21, եւ «Երկիր Շիրանի»-ի սացած ուրաքանչյուր 8 տոկոս ձայների մասին, քանի որ եթե ամբողջ Երեւանը ընտրեր իր ավագանուն, ապա այս երկուսն ավելի ինչ ձայներ կհավաքեն: Ընդ որում, բազառովով է, որ

Ընտրություններին՝ Երևանի քնակզնության մեծամասնության մասնակցության դարագայում միայն ՀՀԿ-ի տոկոսը հջներ, իսկ «Ելք»-ն ու «Երկիր Ծիրանի»-ն ավելացնեին իրենց ձայները։ Սա բացառվում է, քանի որ բոլոր այն Երևանցիները, ովքեր ղետք է ընտրեին ՀՀԿ-ին, հաստա զնացել եւ ընտրել են, ու չնայած ՀՀԿ ավագանու թեկնածու տիկին Նաիրա Նահապետյանն ասել է,

թե «ընտրություններին չեն զնացել նրանք, ովքեր իրենց կյանքից գոհ են» (այսինքն ՀՀԿ-ի էլեկտրասը), բայց տիկին Նախարարության ասածներին շատ լուրջ վերաբերվել դեմք չէ, բանի որ ՀՀԿ թեկնածուն, բարոյաբառի ժամանակ ասել էր բարացիներն իետևյալը. «Դեմք է կարողանանք այն ծրագրերը, որ նախառություն մենք մեր ծրագրերում, որ կարողանանք իսկապես այն ծրագրերը, որ շարունակենք: Եւ այսօր մենք ուզում ենք ինցիդենտների վեճն, որ կարողանանք շարունակել այդ ծրագրերը, որ կարողանանք իսկապես վերջացնել այն Երեւանը, ձեր Երազած Երեւանը»: Մի խոսնկվ, կան շատ լուրջ խոսքեր այս լուրջ տեղերից, որոնց լուրջ վերաբերվելը վնաս է հենց այս խոսներն ասողների համար:

Եթե ընտրություններին մասնակցեր ողջ Երևանը, կամ գրնել մեծամասնությունը, աղա դա չի նշանակում, որ «Ելի»-ն ու «Երկիր Շիրանի»-ն էին բարձրացնելու իրենց սացած վեճերի տոկոսը: Նրանք, որոնց անգամ «Ելի»-ն ու «Երկիր Շիրանի»-ն համոզիչ չեն թվացել, չեն մասնակցել ընտրություններին, կմշանակի այդ մարդիկ «Ելի»-ի եւ «Երկիր Շիրանի»-ի ընտրացմանը մասնակի եւ հետո:

Եւ ուրեմն, նախան ԿԸՀ-ն կիրակի կիրաղարակի Երեւանի ավագանու ընտրությունների վերջնական արդյունները, արձանագրեմ են վերջնականը. Երեւանն, ըստ այդմ, ոչ մեկին էլ չի ընտրել: ՀՀԿ-ին ձայն սկած 240 հազար 36 Երեւանցին մի լավ, ԲՀԿ-ում կասեին՝ հումկու հանրահավաքի ժողովուրդ են, բայց ոչ ամբողջ բաղադր: «Ելք»-ին ձայն սկած 70 հազար 731 Երեւանցին եւս անշափ հեռու են ամբողջ բաղադր կոչվելուց, դե իսկ «Երևիր Ծիրամի» ընտրած 26 հազար 109 Երեւանցիները այնքան իիչ են, որ անգամ 26 հազար 110 չեն: Ասացվում է, որ Երեւանն առաջիկա տարիներին դեկավարելու է Երեւանի փոքրանասնությունը.

ճարդիկ, որնն ստացած ճայների բանակը կարող է բավարար լինել, բայց միայն բակային, առավելագույնը թաղային բիսետկաներ դեկապարելու համար: Ու բանի որ նրանք, այնուամենայնիվ, ողջ միջնորդունոց բաղադր են դեկապարելու, կամանակի այդ բաղադր նրանք առեւանցել են: Ու սրանից հետո Երեանի ավագանին բաղադրեցի գլխավորությամբ ընդունելու է որոշումներ, կատարելու է բայլեր, որոնք ընդունելի չեն Երեանի բնակչության մեծամասնության համար: Այդ մեծամասնությունն է մեղավոր, որ ցուցաբերել է դասիվություն իր իսկ բաղադրի ընտրություններուն: Եւ այս, եւ ոչ: Այն, որովհետեւ ընտրություններին միշտ դժու է զնալ, անզամ չարյաց փոփրագույնը ընտելու, կամ բացառնան սկզբունքով ընտրություն կատարելու համար, եւ ոչ՝ բանի որ մեծամասնությունը, այն էլ ժողովրդի, երեխ մեղավոր չի լինում. ավագանու ընտրություններուն ու առհասարակ բոլոր ընտրություններուն հաղթած, հաղթող ու հաղթելիք ՀՀԿ-ն, կածում եմ, կիասաքի այս խոսեր:

ՀՈՎԻԿ ԱՓՅԱՆ

Ամերիկայում հայկական լոքրիզմը նահանջում է

ՍԱՐՎ ԳԱՍՊԱՐՅԱՆ

UJn1 3nrf

Մայիսին նկատելի ակտիվացել է ադրբեյ-
նական բարոզչությունն ուղղված Հայաստանի
եւ Ամերիկայի հայ համայնքի դեմ: Նախադաս-
վությունը տրվում է հիմնականում բավական
ազդեցիկ տպագիր դարբեւականներին՝ «The
Hill», «Washington Times», «Washington
Examiner»: Զուգահեռ մեծ թափով առաջ է
մոլում «Ադրբեյանը՝ որմես աշխարհի հան-
դուրժող մահմեդական երկիր» բարոզական
թեզը, Բայվի հովանավորած ամերիկացիների
այցերի մասին ներողներով: Խայջը՝ ամերի-
կյան ընթերցողին հետաքրրող հակառակական
թեման է, որին ազուցված հակահայկական ա-
սելիքը մեր երկիր դեր տարածաշանում կեր-
պալորում է Հյուսիսային Կորեայի տեսքով:

Սայիսի 9-ին, «Washington Examiner»-ում հայտնի հականի Ալբանդր Մուրինսոնը գրում է. «Հայաստանի նախագահը հայտարձել է, որ Ռուսաստանի հետ մտադիր են ստղծել համատեղ ռազմաարդյունաբերական համակարգ՝ Գյումրիում։ Սա ահազանց դեմք է հնչեցնի Կապիտոլիումում եւ ողջ Վաշինգտոնում, բանագի՝ սրա հաջողությունը ռուսական ռազմական հետազոտությունն է, որի համար Հայաստանը օգտագործվում է որդես մեկնարկային բազա ՆԱՏՕ-ի դեմք գործողություններում, ուստի եւ՝ Հայաստանին տրվող ֆինանսական օգնությունը դեմք է դադարեցվի», -եզրահանգում է բուրք/ազերի գործակալը։

«The Hill»-ը Սայխի 7-ին ասղարեց էր տաճարի գույքավալ. Սուրբնունի մեխիկա-լաշինական աշրթեակա՝ **Ռառվ Կոնսրեւասնին:** Նա անդրադակ էր Քայաստանում մասնանենգ ճանապարհով հայսնված աղրեջանական խնձորների դասմությանը: Անհեթեթություններու եւ ցինիզմով լի հողվածից մի մեջբերում միայն. «Դայերը շատ են սրում աղրեջանական խնձորները: Եթք նրանք գնում են դրանք, ականայից խորասուզվում են տասնամյակներ և տող աղրեջանական թշնամական զգացնության մեջ, որն առաջացել է երկու ժողովուրդների միջեւ արյունալի դաշերազի արդյունքում»:

Եթե Սոմիակ տումը երկրների հետ իր հարաբերությունները կառուցեր մեղիայի միջոցով նուրինսների մատուցած այս կարգի «խորհրդավորումների» հիման վրա, ապա աժամանակավաղուց կործանված կլիներ: Ինքը՝ նախազամանին է այսօր թափանց փնտրում իր դաշտում նաև կությանը հետամուտ «fake» ԶԼՄ-ների շահագործությունը, անցնելով ընդիմակ, իր ընտրողների հետ կապ հաստաելով միայն էլեկտրոնային փոստի միջոցով: Ազերբայջանի դաշվիրած հակահայ աղաստելկավորյան հիմնական սպառողը, ցավոն, ամերիկացի անտեղյակ ընթերցողն է, ինչու սակավ մտահոգիչ չէ:

Տեղեկացնելու համար առաջին առաջնորդը է ՀՀ վարչապետը, որը պատասխանատվություն ունի ՀՀ օրենսդրության կազմակերպության վեհանությունը և պահպանը, ինչպես նաև ՀՀ պատմական գործությունների վեհանությունը:

Կաշինգտոնում 1988-ից գործող ազդեցիկ «Podesta Group» (Փողեսա գրուփ) լոքիքական խումբը, սկսած՝ 2013-ից, ամիսը \$50-ից \$60 հազար (չհաշված լրացողիշ ծախսերը) գումար է սահմունակ Արքեօջանի դեսպանատան միջոցով, հակահայկական այս հղոր բարեզրաւագը կազմակերպելու համար, ինչպես նաև՝ աղահովելու Արքեօջանի դրական կերպարը մերժա տարածություն: Այդ խումբն էլ վարձում է նախկին ԱՄՆ Կոնգրեսի եւ աշխատական օջանակներին մերձ այսպիսի բռուսակառու-գործակալների, ինչպիսին՝ 76 ամյա Կոնսերվատուր է Մուրինանը Լայլ Լուի Գրիֆին:

Զո՞ն է Թոննի Պողեսա Եղբայրների ստեղծած լրբահական այս խոմքը աղրիյան բառոյա դատեազմի նախօտեին, «Միջուկայի սպառազինության դեմ դայլարի» գագաթաժողովի շօջանակներում աղահովեց Ալենի հանդիդատը Զո՞ն Ջերրի հետ, որի համար ամսական \$50 հազարից բացի դեմք եղավ եւ \$70 հազար, որմեսից Զո՞ն Ջերրին անաղմուն շօջանցեր այդ երկրում հալածանների ենթակա գրասահ է, Սուլուսակը զա Լոյդ Գրիփ:

ՎԱՐՐԱՄ ԱԹԱՆԵՍՅԱՆ

ԱԺԿԱՆԱԿԵՐ

Վոլ ընդդիմադիր լրագրողների եւ ճարդու իրավունքների աղաջակող փաստելը, գրում է contact.aZ կայքը: Բացի «Պողեսա»-ից, որի դաշտավայրում Ազերի դեռևսի մեջ է Ա. Նահանգներում գործում է մասնավոր միջոցներով հովանավորվող աղբեջանական լորրիզմ Այն կազմակերպում է ամերիկան դաշտնաշատ անձանց մասնակցությամբ բանկեմեր Շեն ընդունելություններ, աղբերնյան այցեր հրեական «Հանուկաներ» եւ այլն: Քիմնադիր՝ ազերի նախկին տանսպորտի նախարարի որդին է, գործարա՝ Անար Սամադովը, ով տարեկան \$3 միլիոն է ծախսում աղբեջանական PR-ը Ամերիկայում տարածելու համար: Հաճախական «Politico»-ի մարտի 22-ի առցանց մի փոխանցման, Աղբեջանն այս տարի սուրագել է դայմանագիր ամերիկան տեխնոլոգիական ոլորտի առաջատար՝ BGR-ի (Boy Genius Reporter) հետ, ամիսը՝ \$50 հազար համագումանով, ինչպես նաև՝ Երկարաձեկ է հասարակական կապերով գրադվոր «Podesta»-ի հետիր դայմանագիրը, ամիսը՝ \$45 հազար վարձավարով: Էլ չեմ խոսում ամսական \$70-ից մինչեւ \$100 հազար վճարվող, Ա. Նահանգներում գործող ամենախուռա թուրքական լորրիզմ ազերիներին ըվող աջակցության մասին, որի հիմնադիրներն են նախկին ԱՄՆ կոնգրեսականներ՝ Ուոթը Լիվինգսթոնը եւ Ռիչարդ Գեֆարդը: Քիմնականում այդ լորրին է տաղալում Հայոց ցեղասպանության բանաձեւերի անցկացումը Կոնգրեսում, խրախուսում Վաշինգտոնում Երրորդամի թիկնադարական երեկով լիք վարագիծը, այդ լորրին է այսօն Կայֆոռնիայի նահանգապետարանում խափանել Համբիկ Սասունյանի նկատմամբ դարուի կիրառման հնարավորությունը:

Ի՞նչ հակաբայլեր է անում Հայաստանի հշիանությունը։ Մ. Նահանգներում գոյություն չունի Հայաստան ղետության հովանակորությանը գործող որեւէ լորրհսական խումբ, ինչ չը կդաւաշմանք Հայաստանի շահերը, հետաքրիունները, արժանադապակությունը, արցախան հակամարտության խնդիրը, Արցախի ժողովը

Դուքրի ազաս աղբելու արդարացի դայխարձ վաշինգտոնյան հարթակներում, եւ ի Վեցո՞ սիստեմավորված կիակաղեր աղբեջանական հակահայ բարզչությանը, կարաղեր Յայստանի եւ Urgawitj PR-ով: ԱԱՆ Յայ դատի գրասենյակը, չնայած իր կատարած լորրհստական աշխատանքին, այժմ ի զրու չէ գրներ թուր/աղբեջանական հոլովու բարզական դասնեց: Լորրիգմով զրաղվող հայկական եկանո՞ւ Ամերիկայի հայկական հաճագումարը, Վեցին ցրանում նվազեցրել է իր դեր Փինանսական հիմքերու ուժնաւոր տառապակու

Արդյոյ ժամանակը չէ ստեղծել լոքրիտական մեր «Podesta Group»-ը, հավաքել, միավորեցագուուրիվ, հաւած-հաված, սարեւայնորեց գործող, միջանցից անտեյակ ԱՍՍ հայկական համայնքի ողջ ներուժը, հայ անզիափի արհեստավարժ լրագրողների կարողությունները Արդյոյ ժամանակը չէ, որ Հայաստան դեռությունն իմանը նեցուկ դառնա Սփյուտի հայկական լոքրիտական կազմակերպություններին այլ ոչ՝ հակառակը: Հայաստանում կոռուպցիոն խոռոչ սկանդալներից ետքված գումարները թերեւա կարելի կիմներ ուղղողութել այս առաբերության ֆինանսավորմանը, եթե այդ բացահայտումները երեւակ տեսի ունենային:

Ի սարբերություն ռազմականի, հայ-ադրբեցանական բարոգչական սահմանն անդաշտան է այսօր, խրամաներուն թշնամուն հակագրող ոչ ոք չկա, մի բանի կամավոր, դաշվախնդիր, սաղանդավոր հայորդիներից քացի Պետք է ստեղծել նաև Հայաստանի ու Արցախի շահերն առաջ նդող հայկական լորբիսական-բարոգչական հզոր հարթակ, որը կազմի «Ազգ-բանակ» համահայկական հայեցակարգը կայանա:

խանում իրականությանը: Մնում է ենթադրել, թե ում կարող է ձեռնուրու լինել Հասանովի դեմ մահափորձը:

Աղրեջանում ժրող ներխաղաքական հակասությունների մասին ուժագրավ հրադարան է արել առաքե-
ber.az-ը: Ըստ այդմ, իշխանության մեջ կա «հիմնգերորդ զորայուն», որը զանազան բայլերի դիմելով՝ նոյա-
սակ ունի դեմ առ դեմ կանգնեցնել նախազան իլիամ Ալիեւին եւ Արե-
մուսին, եւ դա Կրեմլի ծրագրին է» : <http://anaxeber.az/ust-manset/28908-hakimiyet-daxilinde-5-ci-kolon-uzvleri-hucuma-kechibler-anti-qerb-koalisiyasindan-eliyev-son-zerbenin-detallari.html>

Լրասվամիջոցը համարում է, որ
ՍԵՒՐԻԲԱՆ Ալիեւայի նշանակումը
«հանրապետության առաջին փոխ-
նախագահի դաւունում Արքեջա-
նի բաղաբանական կյանքում մեծացրել է
Փաշանելերի (նրա հայրական ընտա-
նիքի- Վ. Ա.) հեղինակությունը, եւ
ինը գլաւդիան այժմ փորձում է
փոխնախագահներից մեկի դաւու-
նում ունենալ իր ներկայացուցչին,

Աղքաղանում դեսական հեղաշրջում

կությանը գերե զուգահեռ, ինչից հասկացվում է, որ ուժային երկու կառույցների դեկավաները բաղադրական ինչ-որ հավակնություններ ունեցել:

Նման դեղբերում, սակայն, ամեն ինչ չի ավարտվում մեկ-երկու դաշտնազրկությամբ: Եւ Արիելը, եւ Սահմուղովը, հարկավ, իշխանության մեջ ունեցել են որոշակի հռվանավորներ, աշրիների ընթացքում ստղծել իրենց աղաքական եւ բիզնես-ենթակառուցվածները: Աղրեցանում սնտեսական ճգնաժամը, կարծես, դառնում է լակմուսի թուղթ եւ երեւակում ներաղափական լուրջ մրցակցություն: Այլինչը, եթե դատենմարա այլերի անորոշությունից, չի համարձակվում կտել «գորդյան

հանգույցը»: Աղրիլի 12-ին լրացել է փոխնախագահների նշանակման սահմանադրական վերջնաժամկետը, բայց առայսօր այդ դաշտունեցր մնում են բափուր: Զի լուծել նաև վարչադեմքի հարցը, որն անցել է ուրսունամյակի ժամը եւ, ըստ որու ժեղեկական կուրյունների, «գերեք լիովին կուրացել է եւ աշխատավայրում չի լինում»: Սա նշանակում է, որ Ալիքուը դեռևս դժվարանում է որոշում ընդունել:

Այս խորապեսկերին խիս ուշագրավ է regnum-ի մեկնաբանի անդրադարձը մայիսի 15-ի միջադեմի առթիվ։ Նա տեսակես է հայտնում, ծիծակ՝ հետորական հարցադրման ձեւով։

թե արդյո՞վ աղբը ջանացի գեներալները և փառական գծում իրավիճակ լարելով չե՞ն հակադրվում ԱԳՍ-ին, որի դեկավար Մամեդյարովն անցած երկու շաբթի խոսել էր Արցախի կազմակուրման բանակցությունները շարունակելու նորագույն մասին:<https://regnum.ru/news/polit/227544.html> Այս հարցադրման համատեսուում համարյա ինտերվիժն է աղբը ջանական մամուլի իրադարձությունը, որ հայկական կողմը «առաջնազիծ է տեղափոխսել «Օսա» գենիբա-հրիտավային կայանի, որդես զի խոցի դաշտանության նախարար Նաևանովի ուղղաթիռը»: Աղբը ջանի ուազմական գերատեսչության արձագանքը բավական ենթատեսային է: «Երկիր ողջ օդային սարածը եւ դաշտանության նախարարի տեղաւորժը գՏնվում է ՀՕՊ միջոցների հուսալի Վերահսկողության տակ»: Սա փաստացի ակնարկ է, որ Նաևանովի՝ ուղղաթիռը խոցելու հայկական կողմի մատրության մասին տեղեկատվությունը չի համադրաս-

որդեսազի իրավիճակը հավասարակ-
տովի»: Աղրեցանում «իին զվար-
դիա» ասելով նկատի են ունենում
իշխանության մեջ դեռևս Յերա Ա-
լիելի ժամանակներից դաշտնա-
վարող մի բանի դեմքերի, որնց հո-
վանավորը եւ Բագի ոռուսամետ ար-
տաֆին բաղաբանության «կուրա-
սոր» է համարվում նախազահի աշ-
խատակազմի դեկապար եւ Անվտան-
գության խորհրդի բարուլար Ռամիզ
Մեհրիելը: Իր վերլուծականում աղր-
եցանական լրատվամիջոցը չի մաս-
նավորեցնում, թե ովքեր են Կրեմլի
«իինգերորդ զորայուն» կազմում,
բայց ընդգծումը, որ «ներիշխանա-
կան այս հակամարտությունը նախա-
դեղք չունի եւ գնալով ավելի է սր-
պում»:

«Պարզ է, որ ռուսամետ ուժեր կան եւ ժամանակ առ ժամանակ իրենց ցոյց են տալիս: Ռուսաստանում 2,5 միլիոնից ավելի Աղրբեջանի բաղադրացիներ են ընակվում: Այսու կողմից, Աղրբեջանի հյուսիսային շրջաններում կան Ռուսաստանի հետ կապված ուժեր: Այսինքն, Աղրբեջանում Ռուսաստան ազդեցության հնարավորություններ ունի: Իշխանության թիմում եւ ռուսամետ, եւ արենամետ կադրեր կան: Աղրբեջանը փնտրում է իր համար նախընտելի բաղադրական գործընկեր: Տեսնենք, թե այս անգամ ինչ կտացվի», - ամփոփել է աղրբեջանական լրատվամիջոցը:

Այս հրադարակումը, երեխ, հատուկ ուշադրության չարժանանար եւ չղիքվեր իրավիճակի համատեսում, եթե աղրեցանական մանուլում տեղեկատվություն չտարածվեր, որ առաջեր.az-ի գլխավոր խմբագիրը հրավիրվել է դատախազություն, որտեղ նրան զգուշացրել են, որ «ես մեկ անգամ դետական գաղտնիք հանդիսացող եւ չճշտված տեղեկություններ տարածելու դեմքում կենթարկվի ժետական դատախանակության»: Այինտի վարչակազմն, ինչպես երեսում է, դետական գաղտնիք է համարում ներիշխանական հակասությունների մասին տեղեկությունը: Խոսկ դա նշանակում է, որ իրավիճակը չափազանց սրված է, իշխանությունը հասարակությունից բացնում է ներիշխան խնդիրները: Բայց ինչպես ասում են՝ մախարը դարձում չեն բացնի. բավական է մի անգոյս բայց, եթե Ադրեցանում կարող է բաղադրական դատերազմ սկսվել՝ դետական հեղաշրջմաբ հանդերձ:

ԱՐՄԵՆ ՄԱՆԿԵՐՅԱՆ

**դ.գ.թ., Էներգետիկ
աշխարհաբաղավականության
և միջազգային անվտանգության
մասնագետ**

Յոդվածի նախորդ մասում կի-
սել էի մատուցություններ, որ ա-
րեւի ու բանու էներգիայի արդյու-
նաբերական շահագործումը մի
շարֆ խնդիրներ են առաջացնում,
ինչը դայնանապիրված է, ինչ-
դես ցուց է տալիս Արեմյան
փորձը, այդ էներգիայի ոչ գրագետ
օգտագործման ու օտա դեմքերում
դրա հնարավորությունների չա-
փազանցման հետ: Այս առումով
«ԱԶԳ»-ի ընթերցողներին հարկա-
վոր է որոշ դարձաքանումներ
տալ, թե ինչի մասին է խոսրվ:

Նախ, եր խոսում են վերկանազնողական էներգիայի մասին, դեմք է հսակ կերպով տարածատել դրանց, այսպես կոչված կենցաղային եւ արդյունաբերական բաղադրիչները: Փորձը ցուց է սկել, որ Երկրները, որոնք հարուստ են արեւային էներ-

Արեւային կամ սամոն էներգիան կդառնա՞ այլընտրան

զիայով, կարող են այն լայնա-
նասուար կերպով օգտագործել է-
լեկտրաէներգիա սանալու հա-
մար: Ըստ որոշ հաշվարկների, Եր-
կիր մոլորակ հասնող արեփի էներ-
գիան 15 հազար անգամ ավելին
է, քան այն դահնջարկը, որ
մարդկությունը ունի Էներգիայի
ստառման բնագավառում, աճ-
քող խնդիրը այն գրագետ օգտա-
գործելու (այսինքն կարողանալ
այդ Էներգիան ձեւափոխել ար-
դյունաբերական սանդարձնե-
րին համարածախանող էլեկտր-
րաէներգիայի) մեջ է, ինչը խս-
տվամեն՝ միշտ չէ որ սացվում
է:

Սակայն արեի էներգիայի շահագործման գործընթացը բավականին արդյունավետ է, երբ խոսք գտնում է կենցաղային, կամ փոփոք էներգետիկայի մասին։ Մասնավորապես, երբ նճանաշիդ կայաններ օգտագործվում են բնակարանները ջեռուցելու կամ սննմերք ջերմոցներ, չորանոցներ կառուցելու եւ այլ նյութականներով։ Այսինքն սա բավականին հասանելի միջոց է անհրաժեշտ էներգիա ստանալու եւ հաճաղատասխան բանակով էլեկտրական-գիտական համար։

Այս առողմանը եւս դեմք է տարբարակել, մենք մեր առջեւ ինչ նպասակ ենք դնում՝ սահմանալ էլեկտրա թե՛ ջերմային էներգիա: Փորձը ցուց է տախս, որ ֆոտովլուսային դանեների միջոցով էլեկտրաէներգիա սահմանը բավականին թանկ է, եւ սա այն դեմքում, երբ բավական էժան է ջերմային էներգիա սահմանը: Այստեղ արժի հիշատակել թերեւ Սահմանայի անաղառում արեւային հսկայական կայան կառուցելու Եվրոմիության փորձը, ինչի արդյունում հույս ունեն բավականին էժան էլեկտրաէներգիա սահմանը եւ այն ստարել Եվրոպայում: Սակայն կատարված հետազոտությունները ցուց սվեցին այդ ծրագրի բարձր ռիսկայնությունը եւ իհնա այն իրականացվում է համեմատաբար ավելի փոքր մասշտարով: Այստեղ նաև դեմք է հասվի արմել, որ Եվրոմիությունը

Էլեկտրաէներգիայի սղառան
հսկայական ռուկա է, որի դա-
հնջարկը կտրուկ կերպով աճում
է համարես ձմեռվա ամիսնե-
րին:

Սակայն հետագայում գերհզոր
կայան կառուցելու ծրագրից հրա-

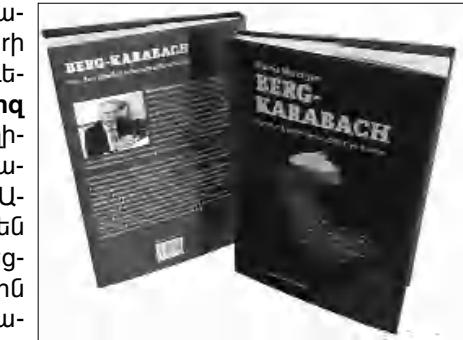
Ժարվեցին՝ հասվի առնելով դրա կառուցման ու առավել եւս շահագործման թանկությունը. նախատեսված է ծախսել մինչեւ 700 մլրդ եվր գումար: Ներկայում փորձ է արվում կառուցել մոտ 500 ՄՎ հզրության կայան 2500 հեկտար տարածքի վրա: Այստեղ կարենու է հասկանալ, որ արդյունաբերական մասշտաբի նման կայանների ցածր արդյունավետությունը դայմանավորված է նաև այն հսկայական տարածով, որը դրանք ջնդրկում է: Ըստ ամերիկյան հետազոտական ինստիտուտի (Nuclear Energy Institute) 1000ՄՎ հզրության էներգիա ստանալու համար բանու՝ հողմաղացային տեխնոլոգիա օգտագործելու դեմքում հարկ կլինի 360 անգամ, իսկ արեւային է-

հայտարարված մրցույթի ողջ հ-
մասը դրսից ֆունկլային դա-
նելուների ներմուծումն է, ինչը, ինչ-
ու նշեցի, ոչ ռազինալ է ու ոչ
հեռատեսական: Նման ծրագրերի

Իրականացման համար համաշխարհային ֆինանսական ինսիտուտները դատարան են հսկայական գումարներ տրամադրել Հայաստանում արդյունաբերական նախաձեռնությունների կառուցման համար, ինչը միայն ավելացնելու է ներ արտադիմ դաշտը՝ իսկ հաօպի առնելով այդ կայանների ցածր արդյունավետությունը ու դրանց արտադրած էլեկրատ-ներգիայի իմնարժեքի թանկությունը, ննանաշիդ կայանները դառնում են անճրցունակ (նույնիսկ ռուսական եւ իրանական գաղուկ աշխատող ջերմակայանների համեմատ), թե՛ Հայաստանի ներին ուղարկում եւ թե՛ դրանց արտահանման հեռանկարի առունել:

Պետք է նկատել, որ վերջին սարին Հայաստանի էլեկրատներգիայի սղանման ռուկան կրաս-

Ու՞ր է հայ հեղինակի
գիրքը ԼՂ-ի մասին

Աղրբեջանի նախագահական նուսավայրի ղեկավար, ակադեմիայի անդամ **Ռամիզ Միհրենի** գիրք է հեղինակել Ղարաբաղի նասին, ծանուցում է «Ազերբաջի» գերմաներեն տարբերակը՝ հսկացնելով, թե «Լեռնային Ղարաբաղ» աղյուսագիտական հետազոտություն» անվանյալ գիրքը գերմաներեն է, իրատարակել է սվեյցարական Publishing Partners-ը: Ըստ «Ազերբաջի», «գիրքը ներկայացնում է L-ի դատմական արմաները, հայ-աղրբեջանական հիշյալ հականարտությունը, որ իհմնված է անտիկ, միջնադարյան, ժամանակակից աղյուսների վրա: Պատմական հինավորց փաստեր, որ հաստառում են, թե L-ի Աղրբեջանի անքաղաքան մասն է»: Գիրքը նախատեսված է ընթերցողների լայն շրջանակի համար: **«Ազգ»**-ում արդեն գրել էին, թե L-ի վերաբերյալ հայկական տեսակետը դեռ փնտրում ու չեն գտնում գերմաներեն տիրուպում: Զկա՞ բաղադրական, կուսակցական, դետական դասվեր, թե՞ այդիսի գիրքը բյուջե չի լցնում:

ԳԵՐԱՄԱՆԻԱ-ԹՈՒՐՖԻԱ.
ԴԱՎԱԿԻՀԾՆԵՐԻ ԶՐԵՐԸ
ՄԻ ԳԼԵՏՆՎ ՀԵՆ ԽՆՍՈՒՄ

☞ 1 Ինչպես խաղաղ գետն ափերից դուրս ելավ 2015-ի առջի-
լի 24-ին, երբ ԳԴՐ նախագահ Գառլին արտասանեց
Բառը, այսուհետև մեկ տարի հետո, հունիսի 2-ին, կիրառվեց ավելի
բարձրացավ, եթե Բունդեսթագը ճանաչեց Հայոց ցեղաս-
տանությունը: Թուրքիան գերմանացի դատավաճակուների՝ հս-
ջիութիւնից այցն արտօնելու դիմաց դահանջեց վերանայել Բուն-
դեսթագի հիշյալ որոշումը, իրաժարվել «ցեղաստանություն»
բառեղրից: Գերմանիայի օրենսդիրը հաւասարական գծնվեց,
այդ խորապեսկերին առավել ընդգծվեց ԳԴՐ կառավարու-
թյան՝ համուն Թուրքիայի զիջելու դատավաճակությունը՝
Հայոց ցեղաստանության բանաձեւը կառավարության հաճա-
դարադիր բնույթ չունի, հայտարարեց ԳԴՐ կառավարության
խոսնակը 2016-ի սեպտեմբերին: Անկարայի արձագանքը չու-
սացացավ՝ Բունդեսթագի դատավաճակուներին արտօնվեց նույն
գործել հնջիութիւն:

2017-ի ապրիլին Հայոց ցեղաստանության թեման նկատել «հիմանցիկ» ռուսակից գերմանական մանուկում (ինչը չի վկայում, թե գերմանացի մեր գործընկերներ մոռացության են նաև նաև այն նյութը, որն իրենց ձեռակերմանը՝ զիեթի ոգեկոչման, հիշողության խորհրդանական վայրերի համար էլ դեռ հասցե է փնտրում): Թուրք-գերմանական հարաբերությունների վարարած գետն այլևս մարմանո՞ւ հում չեր մնանելու. օրյոսոր փոթորկում էր Թուրքիայում սահմանադրական բարեփոխումների հանրավետի նախօրեին՝ Գերմանիայում բարոգարաւայի ժամանակ՝ վերքալ բռնության միջնորդությունը: Դրան գումարվեց 2016-ի հուլիսին Թուրքիայում հեղաշրջման փորձի կազմակերպման մեջ կասկածվող թուրք զինվորականների՝ վերջին ամիսներին գործում բաղադրական աղաստան խնդրելը բավարարելու՝ Գերմանիայի վճռական դրական վերաբերմունքը: Ամենայն հավանականությամբ հենց սա է դասձարք, որ Ամերիկան չի փոխում իր կաձև դիրքորոշումը. Թուրքիայի արտօրենախարար Զավուուզլուն երեկ՝ մայիսի 18-ին հայտարարեց «Եթե գերմանացիներն ուզում են հեռանալ, իրենց գործն է, Թուրքիան չի խնդրի, որ մնան», ավելին՝ չի խոչընդունելու բանականացության 260 գիմնազիաների դուրսբերմանը:

Առաջիկա շաբաթ Բրյուսելում կգործարվի ՆԱՏՕ-ի գագաթնաժողովը: Հայանական է, որ այս ձեռաչափում հանդիդում որոնեն Մերկելն ու Երդղանը: Նրանց գերբեռնված օրակարգը դժվար թե հաճարվի ստորև ներկայացվող օմերային նորույթի մասին անդրադարձով, որ մեր կարծիքով, դեռ տեղաբնակ թուրքերի ուսադրությունից էլ Վրիմել է: «Դոչչանդիքունկի» մայիսի 15-ի երածտական հավելվածից տեղեկանում ենք, որ Քյոլնում «Մշակույթների բնույթ» (Buhne der Kulturen) մայիսի 18-ին եւ 19-ին, Ժամը 20-ին կներկայացվի Ֆրանց Վերֆելի «Մուսա լեռան 40 օր» վերի հաճանուն օմերային աշրերակը: 1000 էջանոց ստեղծագործության բեմական ժեխսի աշրերակը հեղինակել է գերմանացի բեմադրիչ Անդրեաս Դուրբանը, կոմպոզիտոր Յենիկ Ալբերտսոն է: «Քյոլնի գրականություն-օմերա» ծրագիրն անդրադառնում է գունեղ գրական ստեղծագործություններին, այդիս են ներկայացվել Ֆրանկենցային, Դուրյան Գրեյի մասին գեղարվեստական դասնությունները, որ երածտական թատրոնի բեմում մատուցում են Ջյունի դարի եւ երածտության բարձրագույն դղրոցի ուսանողները: Ռադիոհաղորդման մեջ բազմիցս ակնարկվում է, որ «Մուսա լեռան 40 օրեր» ներկայացման բաղաբական ոլերքը խիստ արդիական է: Ասիք ենթադրելու՝ երածտական դասրասի այս կտավը մի-առևտ առ բեմադրիչների է հետարքի:

(Սլահար Ծափական իսպանական եւ մերո)

Սպիտակ, մաքուր թուղթ

Նոյն իր տաղանք հենց այնուել
չկառուցեց: Եթե իրեն մնար, հա-
զիվ թե կառուցեր. Ասված, եթե
հիւում են Ասվածառունչը, ա-
սաց Նոյին, որ մի տաղան կառու-
ցիր, այնտեղ տեղափոխվիր դու եւ
ընտանիքի տա, ինչողեւ նաեւ ա-
մեն կենանուց՝ զոյցգերով: Յենց
տաղանի մարդիկ ու կենանի-
ներն ել Ասծու հաշվարկներով
ուեսէ է փրկվեին ահեղ ջրհեղե-
ղից, ինչն Արարիչը նախաձեռնել
էր, որմեսզի ամեն ինչ, ինչը ինըն
է ստեղծել, զրոյից սկսի, մահուր
սպիտակ բրդից:

Այս համատեսում ես դժվարանում եմ ասել, թե ինչո՞ւ են հիմա ցանկանում Արարատի դիմահայաց բարձունին Նոյան տաղան կառուցել,- իրենք ասում են՝ Վերականգնել: Աստված է ասել, եթե հաշվի արնենք հանգամանքը, որ տաղան մեկ անգամ է մինչեւ հիմա կառուցել եւ այն կառուցելը Աստված է դատվիրել, կնանակի Աստված է ասել այդ մարդկանց, որ անդայման տաղան կառուցել ու անդայման Արարատի դիմահայաց բարձունին: Բայց եթե Աստված է ասել, ուրեմն առաջիկայում աղես կա, Սեծ զրեետք, անձ որ Աստված հազարամյակներ անց նորից է դատրասվում ամեն ինչ գրոյից սկսել, ու մեծ հարց է, թե ովքին են մնալու, որդեսզի շարունակեն այդ գրոն:

Իրենք տաղանի կառուցման նախագիծը ներկայացնողներն (ի դեռ տաղան կառուցելը «Կառուցենք ազգովի» հիմնադրամի միտքն է) ամենեւին էլ խուժաղ չեն գումարում, նույն են, որ տաղանը դարձնալու է դաշնամաշակութային, գիտակրթական համային եւ, ուշադրություն, «հիշեցնելու և մարդկանց, որ մարդկության նախահայրենից քայաստանն է»: Ենթարրում են, որ «Կառուցենք ազգովի» հիմնադրամի ներկայացնուցիչները շատ են շրջագայել աշխարհով մեկ, ունեն օսարերկրացի բազմաթիվ ծանրներ, եւ սաշել են սղավորություն, որ մարդկությունը մոռացել է, թե որն է իր նախահայրենիցը, ու անմի ու մենք այլ միջոց չունեմ հիշեցնելու, տաղան ենք կառուցում: Միես է, այդ տաղանն, օրինակ բուլղարական պատմություններում հայության առաջնային աշխարհական գործությունը է:

յականներին կամ մահմեդական-ներին, էլ չեմ խոսում սինթոիզմ դավանողների մասին, ոչինչ էլ չի հիշեցնի, իսկ այս բոլորն ավելի մեծ թիվ են կազմում, քան ամեն ինչ մոռացած քիչտունյաները, բայց դա տաղան կառուցելու նախագծի հեղինակներին ըստ երեւութիւն այնքան էլ չի հուզում: Փոխարենը նախագծի հեղինակները հատուկ ժետել են, որ Նոյյան տաղանը, որը դարզվում է համաշխարհային նշանակություն ունի, դեռև է կառուցվի «հայության հնարավորությունների մեկեղմաճք»: Այսինքն ամբողջ հայությունը ամբողջ մարդկության հանար դեռև է հանգանակություններ անի, նվիրավություններ կազմակերպի, ու յուրաքանչյուր հայ իր՝ բարի բուն իմաստով լուման ներդնի այս համաշխարհային նշանակության ձեռնարկում, որմեսզի, օրինակ, Վատիկանում Պապի նստավայրը

Կատականու հայոց մասակայի ը
ղահանանող, կամ լրնդոյան
Սփրթանու Յարդի աշխատակիցը,
կամ ժենասահի հոգով բովոյը,
ում նավի եկամուտներն ավելի
շատ են, քան մեծ է խիզը, եւ
այլն, բոլորը, հիեւն, որ մարդկու-
թյան նախահայրենից Յայս-
տանն է: Գոյց դա հիեւնոց հետ-
եւ ընորհակալություն հայսնեն
հայերին, ոռոնն, մեկտեղելով հնա-
րավորություններ, այսին կարե-
լոր ոռօք են արեւ: Խնձեւ:

Այս ղատմության մեջ ինձ ամենաշատը հետաքրքրական թվաց

ԵՐԻ ՅԱՆ

սաղանի կառուցումից հետո դրա բովանդակությունը, կամ կազմը: Ովքե՞ր կամ ինչե՞ր են լինելու սաղանի ներսում: Դիմնադրամը նույն է, որ սաղանում կկառուցվի 200 սաղավար, որոնցից յուրաքանչյուրում կտեղադրվեն աւրեր ազգերի, դեռությունների դրուերն ու զինանշանները, նրանց ազգային մշակույթը արժեվորող ինչ-ինչ ցուցանմունքներ: Տաղանում կտեղծվի նաև 40 առաջին սենյակ, որոնի բաց կլիման գրոսացրիկների եւ, ուշադրություն, ուխտավորների համար:

Նրանք այդ սենյակներում կծանոթանան տաղանի ցուցանոնութերին, կօգսվեն զրադարանից, կը գեն դասկերասրահում: Եւ վերջաղես տաղանում կլինեն կառավարության ընդունելության դահլիճներ, կոնֆերանս սրահներ, դետական նշանակության հանդիսությունների սրահներ եւ այլն: Ի՞նչ է ուրեմն սացգում, տարբեր երկրներից գրոսացրիկները, մանավանդ ովստավորները ժամանելու են մեր երկիր, գնալու են նոյյան տաղան, որը, կրկնում են, դեմք է հիշեցնի նրանց, որ մարդկության նախահայրենին Հայաստան է, եւ տաղանում տեսնելու են տարբեր ժողովուրդների, դեռությունների, եթե բախսները բերեց նաև իրենց դետական ուղարկերն ու գիմանականներուն: Այ-

դրութեն ու զինանշանները: Այսինքն, օրինակ, ընթացակարգությունը Սովորությունում որեւէ տեղ չի կարող տեսնել իր դեռության դրույթը ու այն տեսնելու համար գալու է Նոյյան տաղան, ու հետո տեսնի՝ հիշելու է, որ մարդկության նախահայրենիքը Հայաստանն է: Դիտելուց հետո էլ գնալու է տաղանի գրադարան, որը, ենթադրում են, համարվելու է Սատենադարանի հաւոքին, այստեղ թերեւ ենթադրյալ ընթացակարգի ժամանակը: Դա անցնելու է անգամ համոզվելու «մարդկության հայրենիքը Հայաստանն է» ճշմարտությանը, հետո անցնելու է տաղանի դասկերարակի, որն էլ, կարծում են, կաղաքացին Ազգային դասկերարակը, եւ այնտեղ տեսնելու է Այվազովսկուն: «Նոյն իշխում է Արարատից» հայսին կտավը ու իրեն զգալու է ինչպես Նոյը՝ հազարամյակներ առաջ՝ տաղանում:

Նախագծի հեղինակները ցավով այդ մասին ոչինչ չեն ասել, բայց այստեղ մի կարեւոր տարր բաց է բողոքել: Բանն այն է, որ տարբեր ազգերի ուխտավորները կարող են տաղանում երկար գրունելուց եւ հիելուց՝ հանկարծ բաղ զգան, հետեւաբար անհրաժեշտ է, որ տաղանը նաև ռեսուրսն ունենա, հատուկ գերմանացի ուխտավորների համար իսկական թուրքական ֆյարարի կետեր, ուսանողների համար հրդոգերի կրթակներ, իսկ երեխաների համար հրուսակետների խանութներ, որտեղ անդայման կվաճառեն շատ սիրելի դոնչչիկ: Այդ դարագայում միայն տաղանը կլինի լիարժեք, եւ երբ այստեղ դետական նշանակության հանդիսություն արվի, սպասավորները ստիպված չեն լինի իսկական թուրքական ֆյարարը դրսից բերել տաղան: Տաղանում դրա վաճառքի բազմաթիվ կետեր կլինեն:

Սի խոսնվ, ես անձամբ տաղանի կառուցմանը կողմ են, բան այն է, որ կարելի է այն կառուցելոց հետև այնտեղ տեղակոխել փողոցային ագրեսիվ, կատաղած ըներին ու փակել: Եւ առհասարակ՝ բոլոր կատաղածներին ու ագրեսիվներին: Գուցե դրանից հետև մարդկությունը հիշի, որ իր նախահայրենիքը Դայասանն է, եւ մենք ամեն ինչ սկսենք արուից, սմիհակ ճայիլ թո-

ՀԱՅԻ ՎՐԱՅԻ, ԱՊԼԻՏՈՎ ՄԱԿԱՐ ԹԻ-
ՔԻՑ:

ընտանիքում ամուսիններն ամուսնալուծվում են ամեն 4-րդ ընտանիքի հայրն ընտանիքի հետ չ-Դասական ընտանիքի մողելի այսօրինակ շեղումը հոգեբանական աղես է Երեխանների համար Երբ ծնողներն ամուսնալուծված են կամ հայրածագնա աշխատանիք դաշտառով ընտանիքի հետ չի աղրում, որպես Երեխան չի ունենում ճիշդացակերպում, թե ինչ է տղամարդն ու հայրն իրականում, իսկ աղջիկն Երեխան չի ունենում տղամարդու իր հիեալը: Վիճակագրական թվերի հետևում կամ հոգեբանական աղետայի խնդիրները Հոգեբան Իրինա Շատուրյանը հաստատում է, որ աղջատված, ամուսնալուծված կամ անառողջ հարաբերություններով ընտանիքի բոլոր անդամներն ունենում են առողջական խնդիրներ, առավել եւս՝ կինը: Պարզվում է՝ սեռական շեղումները կամ բժեշական կենսագրություն ունեցողների 70% տոկոսի ընտանիքներում ծնողները բաժանված են եղել, կամ հայրն ու մայրն անառողջ հարաբերություններ են ունեցել:

Որբան էլ դժվար լինի ընտանիք ստեղծելու ու պահելու, այնուամենայնիվ համկարես յուրաքանչյուր աղջկի երազում է անհուսանալ, որովհետ տես կանց կարեւորագույն առաջելությունը երեխան մեր ունենալուն է: Մայրը դեռ բնությունից նստած կանց մեջ: Գաղտնիք չէ, որ զուգընկեր գտնելու այսօր մեծ խնդիր է դարձել: Համացանցը որոշ չափով սամանել է այդ դերը, որը, սակայն, ուղես կանոն՝ հուսալիք չէ: Մենք բաց, ծանծառ ժամանակավոր հարաբերությունների ազգ չենք, որբան էլ որ Եվրոպական բարերը ներքափանցեն մեր իրավանություն:

Պարզվում է՝ արդեն ութ տարի մեր Երկրում գոյն ծովածքը է «Երջանկության գաղտնիք» ամուսնական գործակալությունը, որը հասցեի է ամուսնացների մոտ 800 գրույերի: Գործակալությունը գրանցում է տղանարդկանց՝ սկսած 28, եւ կանանց՝ սկսած 25 տարեկանից: Գործակալության տնօրեն հինգ բաղիւյանը դատմում է. «Վերջերս մեզ մոտ գրանցվեց մի դատագանավորի աղջիկ: Այնա կիրք ու դաստիարակված էր, որ դատագանավորների նկատմամարք կարծիքն բոլորովին փոխել են Ամուսնացրին-գնաց: Մեր ամուսնացրածների միայն մեկ գրույեր է բաժնավել, այն էլ շատ արագ կայացրին ամուսնանալու որոշումը. դեռ մի մյանց լավ չէին ձանաչում, մեզ չլսեցին, ամուսնացան ու կարճ ժամանակ անց բաժնավեցին:

ՄԵՆԻ ՈՒՆԵՆԻ ՕԱՅԻ յոգայի կենտրոն: Դա անհրաժեշտություն առաջացավ, որովհետեւ գալիս էին գեր աղջիկներ ու հոլյումերը մեզ Վրա դրած՝ երազում էին անուսանանալ: ՄԵՆԻ Էլ յոգայի միջոցով նրանց նիհարեցնում են, սիրուն, նրբիրան հարսնացու դարձնում ու ամուսին գտնում»:

Հայաստանում ամուսնալրությունների դաշտառները տարբեր են՝ անհատական ու ընդհանուր: Հայերս մինչեւ Վերջին 30 տարին ազի են ընկել ամուս ընտանիք կազմելու եւ ընտանիք հաւակացությանը՝ որդես սրբություն սրբոց Վերաբեր-վելու առանձնահամակությամբ: 1950-60-ականներին աճրող Հայաստանում ամուսնալրության մասնակիությունը մասնակի վրա կարելի էր հաշվել: Ամուսնալրությունը հասարակական հզոր մնադատության ու դարսավանիքի էր արժանանում, ինչպես նաև դաշնում կարիերայի կործանման դաշտան:

Նախորդ դարավեցին ամուսնալուծության
նկատմամբ հասարակական վերաբերմունքը
սկսեց փոքր-ինչ մեղմանալ, մեր դարում այն ար-
դեն սկիններով չի ընդունվում: Մասնագետները
ամուսնալությունների հիմնական դաշտառ-
ներից մեկը համարում են ընտանիքին կի-
ստամարդ դերերի փոփոխությունը: Նախկինում
կիմոն ֆինանսավայր և պահանջության մեջ էր ա-

ՎՐԱՆԱ ՔՐԻՍՏՈՆԵՈՒԹՅԱՆ ԱՆԴԱՐՑՈՒՅԹ

Պատճառների պատճառ՝ ընտանիք

Դրված կար տղամարդ դես է գումար վասա-
կի, ընտանիքի հոգսը նրա ուսերին դես է լինի: Մեր ժամանակների սնտեսական, ռուկայական
նոր փոխհարաբերությունները ձեւավլրեցին
կին-տղամարդ դերերի վերաբաշխութ ու վերա-
դասավորում, ինչի հետևանքով այլևս դարսա-
դիր դայման չէ, որ ընտանիքը կերակրողը լինի
տղամարդը: Այդ դերը սամանեցին կանայք: Մեր
երկրում ընտանիքների 25 տոկոսի գլուխը կինն է:
Ֆինանսապես անկախ լինելն ընտանիքի հոգսը
դժվարությամբ ստանձնող տղամարդուց բաժան-
վելու համար հիմք է հանդիսանում: Սա եւս ա-
մուսնալուծությունների դասձար է: Պատճառ է
արտագնա աշխատանքը, ինչը ծնում է արտա-
մուսնական կաղեր. ամուսիններն օսարանում
են, ընտանիքում բույն է դնում դավաճանու-
թյունը, անվստահությունը, որը հանգեցնում է
բաժանմին:

Անուսարական տաճառների հիմնական դաշտառներից են սոցիալական խնդիրները: Եզրածանային ցցաններ են հանարվում անուսառթյան առաջին եւ հիմներոյ տարիները: Առաջինի դեմքում ամուսինները դեռ իրար բավականաչափ չձանաչած են ամուսնանում, իսկ երկրորդի դեմքում զգնածամային առաջին տարին մի կերպ հարթահարելով՝ անհամատեղելիությունն ու անհամաձայնությունները հետագայում ավելի են խորանում ու վերաճում բաժանումի:

Հոգեբանները նույն են ամուսնալութության խիս հայկական եւս մի դաշտառ, եր նորապսակների կյանքը դասավորում, նրանց ուղղորդում ու ֆինանսական աղափովություն են ստեղծում ծնողները: Նրանք էլ հենց դառնում են հրահագործներն ու թելադրողները, որի դաշտառով սարաձայնություններ են առաջանում տարբեր ճակասներում կիմ-տղաճարդ, հարս-սլետուր, փեսագորֆանչ եւ այլն: Կախվածությունը ծնողներից ամուսիններին թույլ չի տալիս ինքնուրույն կանգնել սեփական ոտքերի վրա ու կայանալ:

Ոչ միայն ընտանիքի հայկական, ավանդական մողելն այլևս առաջվանը չի, այլևս վերացել է յոթ որդով սեղան նստելու նահադեցական սովորությունը: 1940 թվականին Սովետական Միությունում ծննդության բարձր ցուցանիշով Հայաստան առաջիններից էր: Արդեն խան սարուց ավելի հայկական ընտանիքներում ծննդում է առավելագույնը երկու երեխա՝ հատկապես արական սեղի նախաղացվությամբ: Նետարրականն այն է, որ հենց ֆինանսապես աղափովված ընտանիքներում են իհ երեխաներ ծննդում: Նույն բառերին է հայել Եվրոպայում:

լուսական է նաև Եվրոպայում:

ՍԱԳ-ը դարձու է, որ սրսչը 21-րդ դարավեց Հայաստանի բնակչությունը կնվազի 1 800.000-ի: Համաշխարհային ժողովրդագրությանը ու մարդկության ճակատագրով հետաքրքրված գիտնականները փաստում են՝ որդեսզի մարդկությունը ձիւս զարգանա, անհրաժեշտ է ապահովել երեխ ազգերի՝ հայերի, հրեաների ու դարսիկների բնականոն աճը: Մինչ այժմ մենք վերացող ազգերի ցուցակում էինք, բայց ՄԱԿ-ն ուրախայի նորություն է հրաժարակել՝ հայերս կրծատվող, բայց ոչ վերացող ազգ ենք:

